

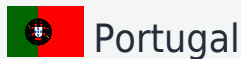
[Hem](#) > ... > [Familjefrågor Och Arv](#) > [Egendom I Äktenskap Och Registrerade Partnerskap](#) > [Makars Förmögenhetsförhållanden](#) > Portugal

Makars förmögenhetsförhållanden

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Finns det ett lagstadgat system för makars förmögenhetsförhållanden i denna medlemsstat? Vad föreskriver det?

Ja. I princip kan makar fritt välja vilken egendomsordning som ska gälla dem emellan genom att ingå ett äktenskapsförord (*convenção antenupcial*) i enlighet med vad som anges i artikel 1698 i den portugisiska civillagen (*Código Civil*).

Om makarna däremot inte väljer en egendomsordning eller i vissa fall där äktenskapsförordet är ogiltigt följer det av den lagstadgade egendomsordning som då inträder automatiskt att egendom som förvärvats efter äktenskapets ingående samägs av makarna, i enlighet med artiklarna 1717 och 1721 i civillagen.

I det här fallet fastställs i artiklarna 1721-1731 i civillagen vilken egendom som är gemensam och vilken egendom som är enskild.

I vissa undantagsfall (som anges i artikel 1720 i civillagen) kan egendomsskillnad var obligatorisk.

2 På vilka sätt kan makar ordna sina förmögenhetsförhållanden? Vilka är de formella kraven i detta fall?

Makar kan bestämma sin egendomsordning genom att ingå ett äktenskapsförord, varvid de kan välja en av de tre olika egendomsordningar som föreskrivs i civillagen, eller genom att ingå en annan överenskommelse inom ramen för gällande lagstiftning (artikel 1698 i civillagen).

Följande tre förmögenhetsförhållanden fastställs i civillagen:

- Egendomsgemenskap avseende egendom som förvärvats under äktenskapet (*regime da comunhão de adquiridos* - artiklarna 1721-1731 i civillagen).
- samägande av all egendom (*regime da comunhão geral de bens* - artiklarna 1732-1734 i civillagen).
- egendomsskillnad (*regime da separação de bens* - artiklarna 1735-1735 i civillagen).

Såsom anges ovan kan makarna enas om andra arrangemang inom ramen för gällande lagstiftning. Det är fallet om egendomsordningen är att egendom som förvärvats under äktenskapet ska vara gemensam, men makarna i ett äktenskapsförord kommer överens om att en viss fast egendom som förvärvats av den ena av dem före äktenskapet (t.ex. en familjebostad) ska bli gemensam egendom efter äktenskapets ingående, eftersom de vill att båda ska vara ansvariga för lånet när egendomen belastas av en inteckning.

När det gäller formella krav ska äktenskapsförordet ha formen av en officiell handling som upprättas inför en notarie eller en förklaring inför en tjänsteman vid folkbokföringsmyndigheten (artikel 1710 i civillagen och artiklarna 189-191 i folkbokföringslagen [*Código do Registo Civil*]).

Äktenskapsförordet måste i regel ingås före äktenskapet. I enlighet med artikel 1714 i civillagen kan

äktenskapsförordet och makarnas egendomsordning inte ändras efter äktenskapets ingående, om inte något annat föreskrivs i artikel 1715 i civillagen.

De bestämmelser som är tillämpliga på äktenskapsförord finns i band IV avdelning II kapitel IX avsnitt III i civillagen (artiklarna 1698-1716).

Bestämmelser som är tillämpliga på bröllopsgåvor och gåvor mellan makarna finns i band IV, avdelning II kapitel X avsnitten I och II i civillagen (artiklarna 1753-1766).

3 Finns det begränsningar för hur makar kan ordna sina förmögenhetsförhållanden?

Enligt artikel 1720 i civillagen finns det två situationer där egendomsskillnad är obligatorisk: om äktenskapet ingås utan att man går igenom de förfaranden som ska iakttas innan äktenskapet ingås, och när makarna är 60 år eller äldre.

I övrigt har makarna rätt att välja själva, inom ramen för tillämplig lagstiftning.

4 Vad är de rättsliga följderna av äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap?

Enligt artikel 1688 i civillagen avslutas rättsförhållandet mellan makarna genom äktenskapsskillnad eller annullering av äktenskapet, utan att det påverkar underhållsarrangemang. Hemskillnad innebär inte att äktenskapet upplöses, men de rättsliga verkningarna är mycket lika de som följer av äktenskapsskillnad (se nedan).

När det gäller fördelning av egendom och betalning av skulder anges i artikel 1689 i civillagen att makarna eller deras respektive arvingar, när makarnas egendomsordning har avslutats, har rätt till sin enskilda egendom och sin andel av eventuell gemensam egendom. En make som har en skuld till den gemensamma egendomen ska betala denna skuld.

När det gäller skulder betalas gemensamma skulder i första hand med den gemensamma egendomen, och först därefter regleras återstående skulder. Om en av makarna står i skuld till den andra måste ska förstnämnda betala denna skuld genom att använda sin andel av den gemensamma egendomen. Om makarna inte har någon gemensam egendom måste maken betala skulden med sin enskilda egendom.

Rättsverkningar av äktenskapsskillnad

Verkningarna av äktenskapsskillnad fastställs i artiklarna 1788-1793-A i civillagen.

Den allmänna principen är att äktenskapsskillnad upplöser äktenskapet och har samma rättsliga verkan som upplösning av äktenskapet vid dödsfall.

När det gäller arv förlorar den tidigare maken, i enlighet med artikel 2133 i civillagen, sin ställning som legal arvinge efter en dom om äktenskapsskillnad, även om domen meddelas efter den andra makens död.

Enligt portugisisk rätt fördelas makarnas egendom i regel först när förfarandet för äktenskapsskillnad har avslutats. När det gäller äktenskapsskillnad efter gemensam ansökan inför folkbokföringsmyndigheten kan makarna omedelbart enas om hur deras egendom ska fördelas (artikel 272-A i lagen om folkbokföringsregistret).

Vad gäller verkningarna av äktenskapsskillnad är den allmänna regeln att

- Äktenskapsskillnaden börjar gälla den dag då domen om äktenskapsskillnad vinner laga kraft.

De förmögenhetsrättsliga verkningarna av äktenskapsskillnad mellan makar är följande:

- Äktenskapsskillnaden har retroaktiva förmögenhetsrättsliga verkningar mellan makarna från den dag då målet om äktenskapsskillnad inleddes.
- På begäran av någon av makarna kan de förmögenhetsrättsliga verkningarna av äktenskapsskillnaden

dock tillämpas retroaktivt från den dag då makarna flyttade isär, om denna dag har kunnat fastställas under förfarandet.

- Vid fördelning av egendom efter äktenskapsskillnad kan ingen av makarna få mer än han eller hon skulle ha fått om äktenskapet hade ingåtts inom ramen för egendomsgemenskap avseende egendom som förvärvats under äktenskapet.
- Båda makarna förlorar alla förmåner som de erhöll eller skulle erhålla i samband med äktenskapet (t.ex. gåvor mellan makar eller gåvor från tredje man till paret inom ramen för deras äktenskap). I det senare fallet kan den person som ger gåvan besluta att förmånen tillfaller parets barn.
- En make som har lidit skada har rätt att söka skadestånd från den andra maken enligt allmänna regler om skadeståndsansvar i de allmänna domstolarna.
- Om orsaken till äktenskapsskillnaden hänger samman med en psykiskt funktionsnedsättning hos en av makarna ska den make som ansöker om äktenskapsskillnad ersätta den andra maken för den ideella skada som orsakas av upplösningen av äktenskapet. Detta anspråk måste framställas under själva skilsmässoförfarandet.
- Vardera maken kan ansöka hos domstol om att få fortsatt nyttjanderätt till familjehemmet, oavsett om hemmet är gemensam egendom eller tillhör den andra maken.
- Husdjur anförtros en av eller båda makarna, med hänsyn till makarnas och deras barns intresse och djurets välfärd.

De förmögenhetsrättsliga verkningarna av äktenskapsskillnad på förhållanden mellan makarna och tredje man är följande:

- Makarna kan endast hävda förmögenhetsrättsliga verkningar av äktenskapsskillnad gentemot tredje man efter den dag då domen registreras i folkbokföringen.

Angående underhållsskyldighet mellan tidigare makar anges följande i artiklarna 2016 och 2019 i civillagen:

- Som en allmän regel har båda de tidigare makarna skyldighet att försörja sig själva efter äktenskapsskillnaden.
- De tidigare makarna har rätt till underhållsbidrag, oavsett om äktenskapsskillnaden skedde efter gemensam ansökan eller inte. Rätt till underhållsbidrag kan dock vägras av likabehandlingsskäl.
- Rätten till underhåll upphör om den berättigade gifter om sig, inleder ett samboförhållande eller diskvalificerar sig själv genom olämpligt beteende.

Verkningar av hemskillnad

När det gäller hemskillnad hänvisas i artikel 1794 i civillagen till de bestämmelser om äktenskapsskillnad som anges ovan, med ett undantag: hemskillnaden upplöser inte äktenskapet.

Utöver detta enda undantag är hemskillnadens verkningar på makarnas egendom, underhållsskyldighet och arv desamma som vid äktenskapsskillnad (se artiklarna 1795-A, 2016 och 2133 i civillagen).

Rättsverkningar av annullering av äktenskap

Det finns en skillnad mellan annullering av äktenskap och äktenskap som betraktas som en nullitet.

Ett äktenskap som betraktas som en nullitet har, enligt artiklarna 1628-1630 i civillagen (t.ex. om det helt saknas samtycke från en eller båda makarna), inga verkningar.

När det gäller annullering av ett civiläktenskap i enlighet med artikel 1631 i civillagen (t.ex. om det finns rättsliga hinder eller samtycket är bristfälligt), är verkningarna enligt artikel 1647 i civillagen följande:

- Om båda makarna handlade i god tro har äktenskapet verkningar mellan dem och gentemot tredje man fram till dess att en slutgiltig dom om annullering meddelas.
- Om endast en av makarna handlade i god tro är det enbart den maken som kan åtnjuta verkningarna av äktenskapet. Den make som agerar i god tro kan dessutom hävda verkningar av äktenskapet gentemot tredje man, förutsatt att de speglar förhållandet mellan makarna.

Dessa regler gäller för annullering av katolska äktenskap beviljad av kyrkomyndigheter, fram till dess att domen registreras i folkbokföringen, under förutsättning att det katolska äktenskapet registrerades där.

I artiklarna 1649 och 1650 i civillagen föreskrivs särskilda påföljder avseende egendom om det rör sig om ett äktenskap mellan minderåriga eller ett äktenskap genom vilket rättsliga hinder åsidosätts, såsom i följande fall:

- Minderåriga som gifter sig utan nödvändigt tillstånd betraktas fram till dess att de blir myndiga som minderåriga med avseende på förvaltningen av egendom som de ägde vid tidpunkten för äktenskapets ingående och egendom som de förvärvat genom gåva efter det äktenskapet ingicks. Medel som är nödvändiga för deras uppehälle kommer dock att avdelas till dem från intäkterna från denna egendom
- Den minderåriges föräldrar eller juridiska ombud, och inte dennes maka/make, kommer att förvalta den minderåriges egendom till dess att han eller hon blir myndig.
- Denna egendom kan inte användas, vare sig under äktenskapet eller efter dess upplösning, för att betala någon av makarnas skulder innan den minderåriga blir myndig.
- Om hindren i artikel 1604 c och d i civillagen åsidosätts (t.ex. hindret avseende blodsband) får den av makarna som är skyldig till åsidosättandet inte ta emot några förmåner i form av gåvor eller genom testamente från den andra maken.

5 Vilka är följderna för makars förmögenhetsförhållanden om en av dem avlider?

Förmögenhetsförhållandet mellan makarna upphör vid någon av makarnas död, såsom fastställs i artikel 1788 i civillagen.

Den gemensamma egendomen ska då fördelas. Den avlidnes egendom omfattar hans eller hennes enskilda egendom och, i tillämpliga fall, hans eller hennes andel av den gemensamma egendomen, i enlighet med artikel 2024 i civillagen.

Den efterlevande maken är i regel den legala arvingen och har rätt till en reserverad andel av arvet, oberoende av om det finns ett testamente (artiklarna 2131 och 2133 eller 2158 och 2159 i civillagen, enligt vad som är tillämpligt).

Enligt villkoren i artikel 2103-A i civillagen har den efterlevande när egendomen fördelas dessutom nyttjanderätt till familjehemmet samt dess inredning och bohag. Om detta överstiger den efterlevandes andel vad gäller både arv och gemensam egendom ska han eller hon ersätta de andra arvingarna.

I enlighet med artiklarna 1698 och 1700.3 i civillagen kan en make, om egendomsordningen är att all egendom är enskild, emellertid genom äktenskapsförordet avstå från sin ställning som arvinge.

6 Vilken myndighet har behörighet att besluta i mål om makars förmögenhetsförhållanden?

Domstolar, folkbokföringskontor och notarier har i förekommande fall behörighet att besluta i frågor som rör makars egendom i de situationer som anges nedan.

Enligt portugisisk rätt ska principen om oföränderlighet tillämpas på äktenskapsförord och förmögenhetsförhållande, vilket fastslås i artikel 1714 i civillagen. Om makarna i framtiden skulle vilja välja en egendomsordning och avvika från den lagstadgade egendomsordningen, måste egendomsordningen fastställas i ett äktenskapsförord som ingås innan äktenskapet ingås (artikel 1710 i civillagen). Makarna får under äktenskapet inte ingå något avtal som ändrar eller avslutar makarnas egendomsordning. Undantag från denna princip föreskrivs i artikel 1715 i civillagen (till exempel uppdelning av egendom genom domstolsbeslut eller hemskillnad).

Överenskommelser rörande egendomsordningen måste regleras i ett äktenskapsförord (artikel 1698 i civillagen), som ska ingås i enlighet med vissa krav med avseende på form och offentliggörande. Enligt artikel 1710 i civillagen ska äktenskapsförord ha formen av en förklaring som lämnats inför en registrator eller en officiell handling som upprättats inför en notarie, annars är de ogiltiga. För att ha verkan gentemot tredje man ska äktenskapsförord registreras i enlighet med artikel 1711(1) i civillagen. Makarnas arvingar och andra parter i äktenskapsförordet betraktas inte som tredje man i detta sammanhang. Registrering av äktenskapsförordet undanröjer inte behovet av att registrera vissa uppgifter i fastighetsregistret. Det finns också en tidsfrist som

måste iakttas. Äktenskapsförordet ska undertecknas före äktenskapet, men om det går mer än ett år mellan den tidpunkt då äktenskapsförordet undertecknas och den tidpunkt då äktenskapet ingås.

Den information som anges ovan finns tillgänglig i vägledningen *Os Regulamentos Europeus: impacto na actividade registal e notarial* (EU-förordningarna: Inverkan på verksamheten vid inskrivningskontor och notariekontor), tillgänglig på portugisiska och engelska på <https://www.redecivil.csm.org.pt/os-regulamentos-europeus-impacto-na-atividade-registal-e-notarial/>.

Vid äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskapet varierar det vilket organ som har behörighet att hantera fördelningen av egendom och tillämpningen av respektive förmögenhetsförhållande, beroende på huruvida makarna är eniga om hur deras egendom ska fördelas.

Om makarna är eniga om hur deras egendom ska fördelas vid äktenskapsskillnad eller hemskillnad är det behöriga organet för hanteringen av dessa ärenden folkbokföringsmyndigheten. I detta fall finns det två möjliga scenarier Vid äktenskapsskillnad eller hemskillnad som sker i samförstånd är det folkbokföringskontoren som sköter handläggningen och, som en del av förfarandena, kan godkänna bodelningsavtalet, hantera skattemässiga skyldigheter och ombesörjer eventuella ändringar i fastighetsregistret som föranleds av bodelningen. Vid äktenskapsskillnad eller hemskillnad som inte sker i samförstånd är domstolarnas familje- och ungdomsavdelningar (*Tribunais de Família e Menores*) behöriga. Om parterna efter skilsmässan eller hemskillnaden enas om hur egendomen ska delas upp är det folkbokföringskontoren som sköter bodelningen, hanterar skattemässiga skyldigheter och ombesörjer eventuella ändringar i fastighetsregistret som föranleds av bodelningen Denna relevanta reglerna finns i artiklarna 272-A och 272-B i folkbokföringslagen. Praktisk information om denna tjänst och vad den kostar finns på <https://justica.gov.pt/Servicos/Balcao-Divorcio-com-Partilha>.

Om parterna efter äktenskapsskillnaden eller hemskillnaden kommer överens om fördelningen av egendomen kan de teckna en officiell handling inför en notarie. I sådana fall är notarien skyldig att registrera den fasta egendomen inom två månader och parterna måste uppfylla sina skattskyldigheter inom samma tidsfrist (artiklarna 8-B och 8-C i lagen om fastighetsregistret [*Código do Registo Predial*]).

Om makarna inte kan enas om hur egendomen ska fördelas vid en äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering ska ett förfarande för egendomsfördelning – bouppteckningsförfarande (*processo de inventário*) – inledas av endera parten. Domstolarna har exklusiv behörighet med avseende på bouppteckningsförfarandet i de situationer som anges i artikel 1083.1 i civilprocesslagen (*Código de Processo Civil*). Det gäller exempelvis när bouppteckningen har anknytning till andra rättsliga förfaranden. I andra situationer kan bouppteckningsförfaranden, i enlighet med artikel 1083 i civilprocesslagen, enligt sökandens val eller genom ömsesidig överenskommelse mellan alla berörda parter, tillämpas inför en domstol eller en notarie på den förteckning som avses i artikel i regelverket för bouppteckningar (*Regime do Inventário Notarial*) som offentliggjorts i bilagan till lag nr 117/19 av den 13 september 2019. Notarien handlägger ärendet med hjälp av ärendehanteringssystemet <https://www.inventarios.pt/>

7 Vilka är verkningarna av makarnas förmögenhetsförhållanden på ett rättsligt förhållande mellan en make och tredje man.

Enligt artiklarna 1682 och 1683 i civillagen ska en make i en del fall ha den andra makens samtycke för att ingå vissa avtal med tredje man. Huruvida samtycke behövs beror på makarnas egendomsordning (t.ex. egendomsskillnad eller egendomsgemenskap), deras befogenheter inom ramen för den ordningen (t.ex. gemensam förvaltning av viss egendom), egendomens art (t.ex. familjehem eller gemensam egendom) eller avtalets art (t.ex. köpe- och försäljningsavtal eller mottagande av gåvor).

Om den andra maken inte ger sitt samtycke får det följande konsekvenser för tredje man enligt artikel 1687 i civillagen:

- Om en av makarna ingår ett avtal som strider mot bestämmelserna i artikel 1682.1 och 1682.3 (t.ex. överföring av äganderätt till viss lös egendom), artikel 1682-A (t.ex. överföring av äganderätt till fast egendom inom ramen för egendomsgemenskap eller överföring av äganderätten till familjebostaden inom ramen för en egendomsordning mellan makarna), artikel 1682-B (t.ex. uppsägning av hyresavtal för familjebostaden) eller artikel 1683.2 (avstående av arv eller legat) i civillagen, kan den andra maken eller

dennes arvinge ansöka om att avtalet hävs.

- Om en av makarna överför äganderätten till oregistrerad lös egendom eller ingår ett avtal som ger upphov till en avgift för den egendomen utan den andra makens samtycke där så krävs, kan det upphävande som avses ovan inte åberopas gentemot tredje man som handlat i god tro.
- Om en av makarna olagligen överför äganderätten till egendom som endast tillhör den andra maken eller ingår ett avtal som ger upphov till en avgift för den egendomen, kommer avtalet att vara ogiltigt och priset måste återbetalas i synnerhet enligt artiklarna 892–904 i civillagen, där följderna av säljarens bristande legitimitet fastställs.

8 En kort beskrivning av förfarandet för uppdelning, däribland delning, fördelning och avveckling av makarnas egendom i denna medlemsstat.

Om makarna enas om ett avtal för fördelningen av egendomen kan det godkännas av ett folkbokföringskontor eller i form av en giltig handling som undertecknas inför en notarie, enligt vad som är tillämpligt i de situationer som avses i svaret på fråga 6 ovan.

Om makarna inte kan enas om ett avtal för fördelningen av egendomen inleds ett inventeringsförfarande i domstolen eller inför en notarie, enligt beskrivningen i svaret på fråga 6.

Det rättsliga inventeringsförfarandet regleras av bestämmelserna i bok V, avdelning XVI (artiklarna 1082–1130) i civillagen, som gäller i tillämpliga delar för den notariella inventeringen (artikel 2 i bilagan till lag nr 117/19 av den 13 september 2019).

Inventeringsförfaranden för fördelning av giftorättsgods inbegriper följande steg: Inledande steg. Invändning och bekräftelse av ansvar. Förberedande hörande av de berörda parterna. Preliminärt beslut och möte med de berörda parterna (*conferência de interessados*). Fördelningsplan och ratificering av domen. Avslutande steg.

9 Vilket förfarande, vilka handlingar och vilken information krävs normalt för att registrera fast egendom?

Den som ansöker om registrering av fast egendom ska lämna in en ansökan om registrering till fastighetsregistrets kontor och bifoga handlingar som bevisar de uppgifter som finns angivna i fastighetsregistret. De handlingar som vanligtvis krävs är en officiell handling, en rättslig beskrivning av egendomen (*caderneta predial*), bevis för betalning av stämpelskatt och kommunal fastighetsskatt, hävande av hypotek, i förekommande fall. Om dessa handlingar redan har registrerats i fastighetsregistret behöver endast hänvisningar till dem anges.

Om ansökan lämnas in av den sökandes ombud ska även dennes fullmakt bifogas ansökan. Enligt artikel 39 i lagen om fastighetsregistret behöver emellertid inte advokater, notarier och juridiska ombud (*solicitadores*) bifoga en fullmakt för att ansöka om registrering.

Sökande som har ett digitalt certifikat (medborgare med portugisisk legitimation samt advokater, notarier och juridiska ombud som är registrerade i lämplig yrkesorganisation) kan lämna in ansökan om registrering av fast egendom och lägga till de handlingar som krävs online. Sökande som inte har ett digitalt certifikat kan lämna in sin ansökan personligen till fastighetsregistrets kontor eller skicka den per post.

Information om registreringsförfarandet och kostnaden för det finns på

<https://justica.gov.pt/Servicos/Pedir-registo-predial>

Den portugisiska civillagen och övriga lagar som det hänvisas till ovan, i deras nuvarande lydelse, finns (på portugisiska) på

[Código Civil](#)

[Código do Registo Civil](#)

[Código do Registo Predial](#)

Avslutande anmärkning:

Detta faktablad innehåller allmän information. Det är inte uttömmande eller bindande för kontaktpunkten, det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, domstolarna eller någon annan. Den senaste versionen av tillämplig lagstiftning ska alltid läsas. Denna information kan inte ersätta juridisk rådgivning från en jurist.

■ Senaste uppdatering: 13/10/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.